

آنچه در این ستون می‌خوانید، دیدگاه‌های رسانه‌های خارجی است که صرفاً جهت اطلاع‌رسانی منتشر می‌شود و این دیدگاه‌ها موضع روزنامه «هم‌میهن» نیست.

Geopolitical
Monitor.com

برای مقابله با حوثی‌ها باید ایران را مهار کرد

در طول چند ماه گذشته دریای سرخ شاهد مجموعه‌ای از حملات علیه کشتی‌های تجاری بود که اکثر آنها به شورشیان حوثی تحت حمایت ایران در یمن منتسب شده‌است. این حملات نگرانی‌ها در مورد امنیت و ایمنی دریانوردی در آبراه‌های منطقه را افزایش داده‌است که می‌تواند آثار جدی بر تجارت جهانی بر جا بگذارد چراکه بین ۱۰ تا ۱۵ درصد از کل حجم تجارت جهانی از دریای سرخ می‌گذرد. این حملات باعث شده‌است که خطوط کشتی‌رانی مسیرهای طولانی‌تر جایگزین را، از جمله دماغه امید نیک، انتخاب کنند که اثر منفی بر صنایع و در نتیجه زنجیره تامین بر جامی گذارد. در ابعاد منطقه‌ای هم حملات حوثی‌ها تاثیر جدی بر مصر بر جا گذاشته‌است، چراکه انتخاب مسیرهای جایگزین باعث شده‌است تا استفاده از کانال سوئز کمتر شود. برآورد می‌شود که مصر تاکنون ۵۰۸ میلیون دلار بر اثر این کاهش عبور و مرور از دست داده‌است و انتظار می‌رود با ادامه حملات حوثی‌ها این رقم افزایش پیدا کند. در عین حال حملات حوثی‌ها باعث شده‌است تا کمک‌های بشردوستانه حیاتی به سودان هم متوقف شود و هزینه‌ها برای نهادهای حقوق بشری در منطقه افزایش پیدا کند. حملات بی‌سابقه حوثی‌ها علیه کشتی‌های تجاری باعث شد تا ائتلافی تحت رهبری آمریکا شکل بگیرد که هدف آن مقابله با تهدید حوثی‌ها، کاهش ظرفیت‌های آنها برای حمله به کشتی‌رانی و به‌ویژه تضعیف ظرفیت پهپادهای مسلح و موشک‌های ضدکشتی این گروه است. هرچند ائتلاف آمریکایی تا حدی در کاهش توانایی‌های این گروه مؤثر بوده‌است، اما تا به امروز حوثی‌ها به حملات‌شان ادامه داده‌اند و باعث شده‌اند تا آمریکا بیش از پیش تحریم‌هایی علیه آنها اعمال کند و آنها را به فهرست گروه‌های تروریستی بازگرداند. حملات دریایی حوثی‌ها فقط نشان‌دهنده یک جنبه از مخاطرات گسترده‌تر شدن جنگ در منطقه است. هرچند مقابله با تهدید حوثی‌ها علیه دریانوردی ضروری است اما درک این موضوع که مقابله با ایران هم برای حل ریشه‌های این مسئله ضروری است، بسیار اهمیت دارد. حوثی‌ها بدون حمایت فنی، لجستیک و اطلاعاتی از سوی ایران قادر به این حملات نیستند.

برخی از تحلیل‌گران معتقدند که رویارویی مستقیم ایران و آمریکا نامحتمل است. با این حال ایران به‌تازگی در واکنش به افزایش تنش‌ها و برای نمایش توانمندی‌های دفاعی‌اش از دو سامانه پدافند هوایی رونمایی کرده‌است. در عین حال تشدید تنش‌ها در خاورمیانه که از جنگ غزه سرچشمه می‌گیرد، ممکن است باعث اقدامی حساب‌شده از سوی ایران شود که می‌تواند باعث درگیری فراگیر منطقه‌ای شود. بی‌ثباتی در خاورمیانه همچنین باعث دعوت از بازیگران خارج از منطقه می‌شود که می‌تواند در طول زمان توانمندی‌های ایران را افزایش دهد. یکی از این بازیگران خارجی روسیه است که حمایت‌های دیپلماتیکش را از حماس و حوثی‌ها افزایش داده‌است و روابطش را با ایران از زمان شروع جنگ اوکراین بیشتر کرده‌است. روسیه و چین از حملات آمریکا به یمن انتقاد کرده‌اند. با توجه به اینکه آمریکا در این حملات توانمندی‌های موشکی حوثی‌ها را هدف قرار گرفته‌است، می‌توان برداشت کرد که انتقادهای روسیه هم هدفی مشابه ایران دارد تا نفوذ آمریکا را در منطقه کاهش دهد. با توجه به تمرکز جهان بر جنگ غزه، باعث شده‌است حملات گروه‌های نیابتی ایران در سراسر خاورمیانه، استمرار جنگ اوکراین و فرصت بی‌سابقه ایران برای توسعه برنامه هسته‌ای‌اش از چشم‌ها پوشیده بماند. رافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، در کنفرانس جهانی دولت‌ها در امارات متحده عربی اظهار داشت که ایران در مورد برنامه هسته‌ای‌اش کاملاً شفاف نیست. بلافاصله پس از اظهارات گروسی، مساحه‌نگران کننده‌ای از علی‌اکبر صالحی، رئیس‌پیشین سازمان انرژی اتمی ایران منتشر شد که در صحبت‌های او آمده بود ایران همه چیزهای لازم را برای توسعه سلاح هسته‌ای در اختیار دارد. شکی نیست که تهدید حوثی‌ها در یمن نیازمند واکنش قدرتمند بین‌المللی نظامی است. عملیات جاری ایالات متحده آمریکا در دریای سرخ یک نمونه از چنین واکنشی است. اما ضروری است که کشورهای عربی منطقه هم برای مقابله با تهدیدهای بیش از پیش گروه‌های نیابتی ایران وارد همکاری شوند، چراکه این تهدید روزبه‌روز منطقه را بیشتر به سمت منازعه‌ای عمیق‌تر پیش می‌برد.

عکس: AP

مقاومت در برابر گفت‌وگو با ایران

مونیخ برای دومین سال پیاپی میزبان اپوزیسیون جمهوری اسلامی شد

بود که نمی‌توان بدون حضور ایران و دیپلمات‌های ایرانی در مونیخ، در مورد برنامه هسته‌ای ایران مذاکره و میزگرد برگزار نمود. این دیپلمات ارشد آلمانی معتقد بود که باید در مورد مسئله هسته‌ای ایران، طرفین به جای جنگ و اقدامات تنش‌زا، مذاکره را در پیش گیرند. اومخالف‌ه‌گ‌و‌ن‌ه اقدام نظامی علیه برنامه هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران بود و در جایی گفت: «هیچ تضمینی برای موفقیت عملیات نظامی علیه ایران وجود ندارد. مضاف بر اینکه می‌تواند خصومت و دشمنی در خاورمیانه را نیز گسترش دهد. علاوه بر این‌ها به عقیده وی باید منتظر ماند و دید که آیا واقعاً تحریم‌های شدیدتر علیه ایران تاثیر خود را نشان می‌دهند یا نه. حمله نظامی علیه ایران؛ شکست سیاست و دیپلماسی خواهد بود.»

مکانی برای رفع نگرانی‌های امنیتی در جهان

کنفرانس امنیتی مونیخ (MSC) در پائیز سال ۱۹۶۳ که در آن زمان «دیدارهای بین‌المللی برای علوم دفاعی» خوانده می‌شد، کار خود را آغاز کرد. مؤسسان این نشست اولاد فون کلايست، یکی از طرفداران مقاومت علیه نازی‌های هیتلر و اودارد تیلر، فیزیکدان آلمانی بودند. پس از پایان جنگ سرد اما مؤسسان و برگزارکنندگان این نشست تصمیم گرفتند فضای حضور کشورهای دیگر در این نشست را هموار کنند و از نمایندگان دولت‌هایی که پیش‌تر بخشی از دنیای غرب نبودند نیز برای حضور در این کنفرانس دعوت به عمل بیاورند. کنفرانس همواره در هتل «بایریشرفوف» (Bayerischer Hof) برگزار می‌شود؛ هتل مجلل ۵ ستاره‌ای که ۴۰ سالن کنفرانس و ۳۴۰ اتاق دارد و همواره میزبان کنفرانس‌های بین‌المللی مختلفی است. برگزارکنندگان کنفرانس مونیخ، در بخش «ماموریت ما» هدف خود را از برگزاری این نشست، ایجاد اعتماد و کمک به حل مسالمت‌آمیز درگیری‌ها از طریق حفظ گفت‌وگوی مستمر، نظارت‌شده و غیررسمی در جامعه امنیتی بین‌الملل معرفی کرده‌اند. در ادامه تأکید شده که این نشست مکانی برای طرح ابتکارات دیپلماتیک در جهت حل مبرم‌ترین نگرانی‌های امنیتی در جهان است.

برگزارکنندگان کنفرانس امنیتی مونیخ می‌گویند که نشست آنها ریشه‌های اروپایی و فرآتلاتنیکی دارد اما در عین حال به نگرانی‌های امنیتی در کل جهان توجه می‌کند. این نشست سعی کرده در سال‌های اخیر تنوع جغرافیایی خود را گسترش دهد تا اطمینان حاصل کند که همه ذینفعان توانسته‌اند ابتکارات و ایده‌های خود را در این مجمع طرح نمایند. در بخش «تمرکز ما» در پایگاه اطلاع‌رسانی کنفرانس امنیتی مونیخ در خصوص برنامه‌ها

روابط خارجی این توتیت رادر کانال تلگرام خود بازنشر کرد که نشان از تأیید این خبر توسط عراقچی دارد.

خبرنگار ایران اینترنشنال پیش‌تر در حساب خود نوشته بود: «دو منبع نزدیک به مقامات برگزارکننده کنفرانس امنیتی مونیخ می‌گویند مقامات جمهوری اسلامی قصد داشتند عباس عراقچی، دبیر شورای روابط خارجی را به کنفرانس امنیتی مونیخ اعزام کنند. حتی درخواست حضور او هم ارسال شده بود اما در نهایت این درخواست رد شده است. کریستوف هویسگن، رئیس کنفرانس امنیتی مونیخ چند روز پیش از برگزاری این کنفرانس اعلام کرد دولت‌های آلمان و ایالات متحده آمریکا با این استدلال که مقامات جمهوری اسلامی علاقه‌ای به گفت‌وگو ندارند با حضور آنها مخالفتند و به‌جای آنها، نمایندگان جامعه مدنی ایران دعوت خواهند شد.»

کریستوف هویسگن، رئیس کنفرانس امنیتی مونیخ ۳ فوریه در گفت‌وگو با اشپیگل در خصوص عدم دعوت از تهران و مسکو گفته بود: «مانند سال گذشته، از دولت‌های روسیه و ایران دعوت نشده است.» هویسگن گفت که هیچ تمایل جدی برای گفت‌وگو با ولادیمیر پوتین نمی‌بیند. او به جای دولت روسیه از سیاستمداران تبعیدی و نمایندگان غیردولتی دعوت کرد. او این کار را سال گذشته در اولین کنفرانس پس از حمله روسیه به اوکراین انجام داده بود. رئیس کنفرانس امنیتی مونیخ همچنین گفت که تاکنون فقط نمایندگان سازمان‌های غیردولتی از ایران دعوت شده‌اند. هم دولت فدرال و هم آمریکا گفته‌اند که دولت ایران هیچ علاقه‌ای به مذاکره ندارد.

رئیس کنفرانس امنیتی مونیخ که سال گذشته ریاست این کنفرانس را پس از ۱۴ سال ریاست ولفگانگ ایشینگ بر عهده گرفت، در تشریح علت عدم دعوت از ایران و روسیه در همان سال نیز گفت که او می‌خواهد این کنفرانس نه مکانی برای موعظه بلکه برای گفت‌وگو باشد. از همین رو مقام‌های دولتی ایران و روسیه به مونیخ دعوت نشدند؛ هویسگن افزود: «ایران همواره یک چالش بود چون موجودیت اسرائیل را نفی می‌کرد و با قدم برداشتن در مسیر سلاح هسته‌ای حقوق بین‌الملل را نقض می‌کرد. در زمان مذاکرات اتمی، تصمیم سلف من این بود که آن‌ها را دعوت کند، اما بعد از نقض حقوق بین‌الملل و حمله سپاه پاسداران و پلیس به مردم خود، ما از ایران دعوت نکردیم.»

ولفگانگ ایشینگ، ریاست‌پیشین کنفرانس امنیتی مونیخ برای نخستین بار در سال ۱۳۸۷، ریاست این کنفرانس را به عهده گرفت. او از طرفداران پروپاقرص مذاکره مستقیم میان ایران و آمریکا بود و می‌گوشید از فرصتی که کنفرانس امنیتی مونیخ فراهم می‌آورد، برای شکستن یخ مناسبات تهران و واشنگتن استفاده کند. او معتقد

فاطمه کلانتری

خبرنگار گروه دیپلماسی

شصتمین کنفرانس امنیتی مونیخ در حالی روز جمعه ۱۶ فوریه با حضور سران ۵۰ کشور دنیا آغاز به کار کرد که برای دومین سال پیاپی، موضوع و نام ایران تنها از زبان اپوزیسیون و مخالفین تهران در هتل «بایریشرفوف» طنین انداخت و فرصتی برای بیان مواضع جمهوری اسلامی ایران مطرح نشد. این در حالی است که از زمان وزارت محمدجواد ظریف، وی تلاش کرده بود، چه برای ترغیب کشورهای ۵+۱ برای امضای توافق با ایران و چه برای حفظ آن پس از خروج یکجانبه ایالات متحده، از فرصت کنفرانس امنیتی مونیخ مانند همه نشست‌های مشابه استفاده کند. پس از وقعه دوساله ویرگریزای مجازی این کنفرانس نیز، حسین امیرعبداللّه‌پایان در نشست سال ۲۰۲۲ شرکت و سخنرانی کرد. تا پیش از حضور ظریف در رأس دستگاه دیپلماسی، ایران سه بار در سطح معاون بین‌الملل وزارت امور خارجه در این کنفرانس شرکت کرده بود. برای مثال در سی‌ونهمین کنفرانس امنیتی مونیخ در سال ۲۰۰۳ از کمال خرازی، وزیر امور خارجه وقت ایران دعوت شد تا در جلسات این کنفرانس که مهمترین مسائل مورد توجه آن اوضاع منطقه و اشغال عراق توسط آمریکا بود، شرکت کند که به‌جای وزیر امور خارجه، غلامعلی خوشرو، معاون وقت حقوقی و بین‌الملل سابق وزارت امور خارجه در این نشست حضور پیدا کرد. عباس عراقچی، معاون وقت حقوقی و بین‌الملل وزارت امور خارجه در سال ۲۰۰۶ نیز مهمان دیگر کنفرانس امنیتی مونیخ بود.

هرچند در کنفرانس ۲۰۲۴ نیز جای وزیر امور خارجه ایران خالی بود اما علی نصری، حقوق‌دان بین‌الملل در حساب شبکه ایکس خود از دعوت این کنفرانس از دبیر شورای راهبردی روابط خارجی خبر داد و نوشت: «بر خلاف آنچه خبرنگار شبکه دروغ‌پرداز ایران اینترنشنال مدعی شده هیچ درخواستی از سوی ایران برای شرکت مقامات ایرانی در کنفرانس امنیتی مونیخ ارائه نشده است. با توجه به سوابق و اعتبار بین‌المللی دکتر عراقچی برگزارکنندگان کنفرانس رأساً از ایشان دعوت کردند، اما با توجه به اینکه پروتکل‌های مرسوم در این نوع نشست‌ها رعایت نشده بود، خود دکتر عراقچی از شرکت امتناع کردند.» دبیر شورای راهبردی